

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: V. K. L., narozený X, t. č. pobytem v ČR X,
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem
Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7,

v řízení o žalobě ze dne 24. 4. 2023 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2023, č. j. OAM-202/LE-BA01-HA15-2023,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadené rozhodnutí

1. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 11. 4. 2023, č. j. OAM-202/LE-BA01-HA15-2023 bylo o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnuto tak, že se mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen **zákon o azylu**) neuděluje.

II.

Žaloba

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

2. V žalobě vyjádřil žalobce nesouhlas s tvrzením žalovaného stran možnosti žalobce vyhledat pomoc před lichváři u policie, aniž by sám čelil trestnímu stíhání či jiné újmě. Tato tvrzení považoval žalobce za nepravdivá především proto, že mezi obyvateli Vietnamu je obecně známo, že černé společnosti (lichváři) jsou často napojeny na veřejnoprávní orgány, přičemž se vždy obratem dozvědí o tom, že jejich dlužník se domáhá pomoci, a poté se mstí. Právě obava ze msty měla žalobci zabránit v tom, aby se obrátil na příslušné orgány. Dále žalobce odmítl tvrzení žalovaného, že by ho k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly výhradně ekonomické důvody. Žalobce nepopíral, že si chce v ČR najít zaměstnání, nicméně tento zájem nebyl motivován pouhou vidinou zlepšení životní úrovně, nýbrž jednou z mála možností, jak se vyhnout závažné újmě na jeho zdraví či životě, která mu v důsledku nesplacení dluhů může být způsobena. Tuto obavu považoval žalobce za opodstatněnou, neboť již v minulosti měl být věřiteli napaden a současně mu bylo vyhrožováno fyzickou likvidací; rovněž mu byl zabaven majetek. Primárním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu tedy byla důvodná obava z pronásledování, které jednoznačně může vyústit v bezprostřední ohrožení zdraví či života. Žalobce se rovněž obává o svoje rodiče žijící ve Vietnamu, které již v minulosti jeho věřitelé navštívili. Žalobce dodal, že se v dluhové pasti ocitl nezaviněně, jelikož neměl tušení, že činnost věřitelů je ilegální. Žalobce byl názoru, že uvedl natolik závažné skutečnosti, které měly vést k udělení mezinárodní ochrany, pročez rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť ten nezohlednil a řádně neprošetřil situaci, v jaké se žalobce nachází. V návaznosti na to žalobce dovodil, že v případě návratu do země původu mu hrozí závažná újma jak na zdraví, tak na životě, což je v rozporu s § 12 zákona o azylu. K tomu žalobce dále dodal, že jestliže žalovaný neshledal důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měl se důkladněji zabývat možností udělení humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu. Žalobce byl také přesvědčen, že by bylo nehumánní navrátit ho nuceně do Vietnamu. Nad rámec uvedeného žalobce upozornil, že v jeho případě je splněn i důvod pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14a zákona o azylu. Splnění podmínek spatřoval žalobce v důvodné obavě, že pokud by byl vrácen do Vietnamu, tak by mu hrozilo skutečné nebezpečí závažné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, neboť současně v jeho situaci nepřichází v úvahu možnost efektivního využití ochrany ze strany vietnamských veřejnoprávních orgánů. Žalobce v tomto směru vyjádřil nesouhlas s tvrzením žalovaného, že měl nejdříve využít všech zákonných prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Z usnesení NSS ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 172/2018-28, na nějž žalobce odkázal, vyplývá, že po žadateli o mezinárodní ochranu nelze požadovat, aby vyčerpал prostředky ochrany země původu, jestliže lze mít za to, že jeho rezignace na využití ochrany této země se zakládá na opodstatněné nedůvěře vůči jejím veřejnoprávním orgánům. To má být i případ žalobce, jehož nedůvěra ve vietnamské státní orgány je zcela opodstatněna obavami z jejich napojení na černé společnosti. Z výše uvedených důvodů navrhl žalobce soudu, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III.

Vyjádření žalovaného

3. Ve vyjádření k žalobě dne 9. 5. 2023 žalovaný nesouhlasil s námitkami žalobce, neboť nedokládají namítaná porušení zákonných ustanovení. Při rozhodování vzal žalovaný v úvahu žalobcem uvedené skutečnosti a shromáždil k nim relevantní a aktuální informace o situaci v zemi původu. Rovněž vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci, který svým rozsahem odpovídá předpokladům pro vydání rozhodnutí a má za to, že přijaté řešení

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

odpovídá okolnostem daného případu a je patřičným způsobem odůvodněno. V průběhu řízení postupoval v souladu s právními normami, jimiž je pro případ správního řízení ve věci rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu vázán. Žalovaný však neshledal žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem. K obavě žalobce z kriminálního jednání věřitelů, žalovaný konstatoval, že se jedná o hrozbu ze strany soukromých osob. Za této situace má žalobce možnost obrátit se s žádostí o pomoc na příslušné vietnamské instituce. Pokud by státní orgány země původu nebyly schopné nebo ochotné žalobci odpovídající pomoc poskytnout, tuto skutečnost by bylo možné považovat za azylově relevantní. Dále žalovaný uvedl, že žalobce o mezinárodní ochranu požádal až v době, kdy mu reálně hrozilo vycestování z území ČR. Hlavním důvodem zahájení správního řízení ve věci mezinárodní ochrany žalobce je tedy snaha o setrvání na českém území a legalizace jeho pobytu v ČR, neboť v jeho věci bylo vydáno rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Skutečnost, že si správním řízením ve věci udělení mezinárodní ochrany hodlá na českém území legalizovat svůj další pobyt, nezakládá relevantní důvod udělení azylu dle tohoto ustanovení. Žalovaný dále konstatoval, že žalobce žádá o mezinárodní ochranu pouze z ekonomických důvodů, kdy si chce na území ČR vydělat finanční prostředky pro zlepšení jeho finanční situace. Žalobce měl svou pobytovou situaci řešit jinou zákonnou cestou, nikoli legalizací prostřednictvím správního řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany, neboť pro účely legalizace pobytu na území ČR není možné zneužívat specifický institut mezinárodní ochrany formou azylu, který v ustanovení § 12 taxativně vyjmenovává důvody pro udělení azylu a snahu o legalizaci pobytu mezi ně neřadí. Žalovaný proto považoval napadené rozhodnutí za zákonné, přezkoumatelné, vycházející z dostatečně zjištěného stavu věci a respektující ustálenou judikaturu. Žalobní argumentace nebyla způsobilá zpochybnit důvodnost rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany jak v podobě azylu, tak doplňkové ochrany. Z výše uvedených důvodů proto žalovaný soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV.

Posouzení věci soudem

4. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.).
5. Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, neboť byly pro takový postup splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s.ř.s. a napadené výroky rozhodnutí správního orgánu přezkoumal v mezích žalobních bodů, přičemž se v souladu s čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany zabýval i novými skutečnostmi odpovídajícími stavu v okamžiku svého rozhodování.

V.

Rozhodnutí soudu

6. Žaloba je nedůvodná.
7. Ze správního spisu zjistil soud následující. Dne 1. 3. 2023 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Dne 10. 3. 2023 žalobce poskytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a konkrétně sdělil, že nemá žádné náboženské ani politické přesvědčení a není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Je svobodný a bezdětný. Z Vietnamu vycestoval začátkem roku 2018 s pracovním vízem do Norska, kde

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

pobýval do konce roku 2018. Platnost víza byla 6 měsíců. Poté se odstěhoval na Ukrajinu, kde pracoval v restauraci. Na Ukrajině pobýval nelegálně od roku 2019 do listopadu 2022. Kvůli tamnímu válečnému konfliktu vycestoval do Polska a při tom ztratil cestovní pas. V Polsku zůstal asi 2 měsíce a pracoval tam pro Číňany. Protože se mu nedařilo, odcestoval vlakem do ČR, kam vstoupil v lednu 2023. V dřívější době nežádal o udělení mezinárodní ochrany v ČR ani v jiných státech. Cítí se zdravý, nemá žádná zdravotní omezení ani zvláštní potřeby. O mezinárodní ochranu v ČR požádal z důvodu, že před odletem z vlasti ve Vietnamu neúspěšně investoval do kontejnerové dopravy a zkrachoval. Peníze, které investoval, si vypůjčil od „černého trhu“ a nemohl dluh splácet.

8. Podle § 12 zákona o azylu *„Azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.“*
9. Dle § 14 zákona o azylu *„Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.“*
10. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu *„Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“*
11. Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu *„Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*
12. Hlavním tvrzeným důvodem pro podání žádosti o mezinárodní ochranu je dle žalobce obava z jeho věřitelů – „černých“ společností, kdyby se vrátil do země původu.
13. Ve vztahu k § 12 zákona o azylu soud shodně s žalovaným konstatuje, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly být podřazeny pod zmiňované ustanovení zákona o azylu, současně s tím žalovaný uvedl, že pronásledovatelem může být ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu veřejná moc. Zákon sice připouští výjimku, kdy může být pronásledovatelem i soukromá osoba, ale to pouze za předpokladu, že pronásledovanému není veřejná moc schopna či ochotna odpovídajícím způsobem poskytnout ochranu. S ohledem na shromážděný spisový materiál je však tato možnost vyloučena. Nad to žalovaný správně zdůraznil, že žalobce se s žádostí o pomoc na příslušné orgány neobrátil ani neprokázal, že by tyto orgány pomoc odmítly (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003). Pakliže žalobce argumentuje tím, že černé společnosti jsou napojeny na státní orgány, byl rovněž tuto skutečnost povinen prokázat a nikoliv vycházet z toho, že „mezi obyvateli Vietnamu je obecně známo“ toto napojení. Žalovaným shromážděné informace tato tvrzení vyvracejí, přičemž žalobce měl možnost se v rámci řízení o mezinárodní ochraně s nimi

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

seznámit a rozporovat je, žalobce tak však neučinil a ani nyní nepředložil žádný průkazný argument, který by informace shromážděné žalovaným jakkoliv zpochybňoval. Stěžejním přesto zůstává, že žalobce není pronásledován z žádných důvodů taxativně předpokládaných ustanovením § 12 zákona o azylu. Uvedené závěry soudu i žalovaného dále podporuje ustálená judikatura NSS, například rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005 – 55 „*Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby (věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vybrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění.*“

14. Ve vztahu k humanitárnímu azylu se zabýval žalovaný rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, práce schopnou a zdravou osobou. Žalobcova rodina se nachází v zemi původu a na území ČR jiné rodinné vazby nemá. Současně nemá žalobce na území ČR žádné ekonomické vazby, neboť zde nedisponuje a ani nedisponoval takovým druhem pobytového oprávnění, které by mu umožňovalo vykonávat na území ČR výdělečnou činnost. S ohledem na uvedené soud neshledal žalobcovu situaci za nikterak mimořádnou, potažmo zvláštního zřetele hodnou, a proto žalobci humanitární azyl, správně dle názoru soudu, žalovaný neudělil.
15. Jde-li pak o hrozící újmu ze strany soukromých osob jakožto důvodu pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, judikatura správních soudů je ustálena v tom, že je podstatné, zda v zemi původu existuje systém účinné ochrany před takovou újmou. Subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu. Pokud však informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpал prostředky vnitrostátní ochrany (viz usnesení NSS č. j. 5 Azs 172/2018-28 ze dne 17. 1. 2019), avšak tak tomu v případě žalobce nebylo, a ten mohl vyhledat pomoc u policie, státní prokuratury či soudu, jak dokládá i Informace MZV ČR č. j. 103347/2023-MZV/LPTP ze dne 28. 2. 2023 k č. j. MV- 17198-1/OAM-2023, půjčky, úvěry a lichva. Z těchto podkladů plyne, že ve Vietnamu existuje systém ochrany fakticky potlačující nelegální půjčování peněz. Jinou otázkou je, zda je tento systém účinný i ve vztahu k ochraně jednotlivců. Nicméně žalobce v řízení o žádosti uvedl, že se na policii neobrátil, aniž by s ní měl nějakou negativní zkušenost. Za toho stavu tedy při zjišťování skutkového stavu nevyvstaly pochybnosti o nestrannosti vietnamské policie, státní prokuratury či soudu, k nimž by bylo potřeba zjišťovat další podrobnosti.
16. V tomto směru soud upozorňuje, že v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu je důkazní břemeno rozděleno mezi žalobce a správní orgán. Pasivita žalobce ve směru dokazování tak nemůže být zcela přičítána na vrub žalovanému, který dle žalobce nesprávně zjistil skutečný stav věci ve vztahu k informacím o zemi původu. Bylo na žalobci, aby označil důkazy k prokázání toho, že skutkový stav je ve Vietnamu jiný, než signalizovaly podklady žalovaného, avšak to neučinil. Z obecného konstatování žalobce lze usoudit, že má své tvrzení o vyloučení pomoci vietnamskou policií za notorietu. Podle § 121 občanského soudního řádu ve spoj. s § 64 s. ř. s. není třeba dokazovat skutečnosti, jež jsou obecně známé. Jsou jimi takové skutečnosti, které jsou známy širšímu okruhu osob a o jejichž existenci se může každý ze spolehlivých zdrojů přesvědčit i bez zvláštních odborných znalostí. Není nutné, aby takovou skutečnost každý opravdu znal; podstatná je možnost kdykoliv se bez těžkostí o existenci takové skutečnosti přesvědčit. Skutkové tvrzení žalobce o předem vyloučení ochrany od vietnamské policie, resp. státu jako takového ovšem není skutečností obecně známou ve výše uvedeném smyslu (výše cit. usnesení č. j. 9 Azs 66/2017-28 ostatně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

vychází z opačného skutkového závěru). Závěr o stavu ve Vietnamu proto není možno učinit bez dokazování provedeného v řízení před správním orgánem či soudem. Tvzení žalobce tudíž není ničím jiným než předsudečným výrokem bez opory v důkazech. Za situace, kdy žalobce nesprávnost skutkových zjištění dovozoval pouze z údajné notoriety, která však notoriitou není, zjevně nemohl zpochybnit skutkový závěr žalovaného. Přezkumu takto formulovaného žalobního bodu pak nebránila ani žádná vada řízení (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 60 Az 59/2019-59 ze dne 12. 11. 2019).

17. Vzhledem ke všemu výše uvedenému má soud postup a závěry žalovaného za správné, neboť vycházel z dostatečně zjištěného stavu věci a přihlédl ke všem azylově relevantním tvrzením, jež žalobce v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl. Současně se žalovaný dostatečným a přezkoumatelným způsobem vypořádal s veškerými v úvahu přicházejícími důvody pro udělení mezinárodní ochrany, kdy neponechal žádný prostor k pochybnostem o tom, že žalobci nelze z jím uvedených důvodů mezinárodní ochranu udělit v žádné z jejích forem.
18. Soud uzavírá, že žalobce v průběhu správního řízení nesdělil žádnou skutečnost svědčící o tom, že by v jeho případě mohly být naplněny důvody pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Žalovaný tak postupoval správně, když žádost žalobce nevyhodnotil jako důvodnou a žádnou z forem mezinárodní ochrany žalobci neudělil.
19. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, a proto žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

VI.

Náklady řízení

20. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 21. června 2023

Mgr. Jaroslava Křivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.